

## Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027

KHALL 02.12.2024 § 349

Valmistelija

Hallintojohtaja Jarkko Sanisalo, p. 040 674 3467

Kuntalaki 110 § Talousarvio ja -suunnitelma:

*Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.*

*Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.*

*Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.*

*Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.*

*Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.*

Kunnanhallitus on 14.10.2024 § 271 päättänyt vuodelle 2025 talousarvioraamin. Talousarvioraami on asetettu valtuuston sitoville tasoille toimintakatteeseen. Talousarvio 2025 on laadittu nettositovana, kuten samalla periaatteella laadittu vuoden 2024 talousarvio.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvion laadintaohjeet kunnanhallitus antoi kokouksessaan 14.10.2024. Kunnanvaltuusto on kokoontunut pitämään talousarvion tulopohjasta seminaaria 26.8.2024. Kunnanvaltuuston talousarvioseminaarit pidettiin käyttötalouden sisältökohteiden osalta 10.10.2024 ja

investointien osalta 8.11.2024. Kuntalaisten keskustelutilaisuus mahdollisista säästöistä pidettiin tiistaina 12.11.2024. Lisäksi valtuusto piti kokoava talousarvioseminaarin 22.11.2024. Kunnanhallitus on kokoontunut talousarvioseminaariin 15.11.2024 valmistelevaan osaltaan talousarviota.

Talousarvion 2025 laadinnan aikatauluun on vaikuttanut työllisyysalueen arvioitujen kustannusten viipyminen.

Kunnan verotulot 2025 nousevat vuoden 2024 talousarvioon verrattuna yhteensä 2,89 % eli 7.82 miljoonasta eurosta 8.04 miljoonaan euroon.

Kiinteistöveroprosentit nousevat hieman vuodesta 2024 vuoteen 2025. Kiinteistöveron osuudeksi verotuloista arvioidaan 1,66 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksia talousarvioon arvioidaan toteutuvan vuonna 2025 2,57 miljoonaa euroa, mikä on noin 164 tuhatta euroa enemmän kuin vuoden 2024 talousarviossa.

Henkilöstömenot ovat talousarviossa yhteensä 5,6 miljoonaa euroa.

Toimialat ovat tehneet täsmennyksiä talousarvioesitykseen lautakuntakäsittelyjen ja muiden muutosten myötä sekä nyt kesken olevista yhteistoimintaneuvottelujen tuloksista ei ole saatavilla tietoja talousarvioon.

Kunnanhallituksen talousarvioesitys on kuntalain 110 § 3 momentin mukainen eli taloussuunnitelma on tasapainossa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Rainer Leskinen

**Päätösehdotus:**

Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2025-2027 valmistelun tilanteen.

**Päätös:**

Kunnanhallitus merkitsi tiedoksi talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun tilanteen ja totesi, että kunnan vuoden 2025 tuotto-odotuksia tulee tarkistaa uudelleen huomioiden myyntien todennäköisyys.

Teknisen ja ympäristötoimialan osalta kunnanhallitus totesi, että tarkastellaan kriittisesti palveluostojen määrää ja henkilöstöresurssia. Myönnettävien avustusten tasoa tulee nostaa mahdollisuuksien mukaan.

Kunnanhallitus kävi keskustelua annetun talousarvion raamissa pysymisessä ja sen mahdollisesta ylittämisestä. Kunnanhallitus totesi, että talousarvioraamin merkkivirhe hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan raamin osalta on otettu huomioon talousarvion laadinnassa.

Valmistelija

Kunnanjohtaja Rainer Leskinen, p. 040 501 9831 ja hallintojohtaja Jarkko Sanisalo, p. 040 674 3467

Rantasalmen kunnan talousarvioesitys vuodelle 2025 perustuu ajankohtaisiin taloudellisiin ja toiminnallisiin muutoksiin. Talousarviotyön keskeisiksi haasteiksi ovat nousseet koulukuljetuskustannusten merkittävä kasvu ja TE-uudistuksen tuomat epävarmuudet, jotka ovat vaikeuttaneet ennakoivaa taloussuunnittelua.

Talousarviovalmistelun loppupuolella työtä on helpottanut kunnan taloushallintopalvelutuottajan tarjoamien palvelujen laatu on parantunut, joka on osaltaan tukenut talousarvion suunnittelun tukea ja antanut selkeämmän pohjan valmistelutyölle.

Kunnan talouden vahvistamiseksi on hyödynnetty poikkeuksellisen suurta ennakoitua metsämyyntituloa sekä valtionosuuksien positiivista kehitystä, mikä antaa kunnalle lisäresursseja. Toimialat ovat osaltaan vastanneet säästöpaineesiin sopeuttamalla toimintojaan talousarviovalmistelun aikana, mikä tukee tavoitetta saavuttaa talouden tasapainoa ja varmistaa resurssien tarkoituksenmukainen käyttö.

Talousarvioesitys pitää sisällään kunnan ja vesilaitoksen investoinnit ja ottolainauksen tarpeet vuodelle 2025.

Kunnanjohtajan esityksessä on pyritty turvaamaan kuntalaisten kannalta tärkeinä pidettyjen palveluiden ja toimintojen jatkuvuus tulevana talousarviovuonna. Esitys heijastaa sitoutumista sekä talouden vakauden että laadukkaiden peruspalveluiden ylläpitämiseen, samalla kun varaudutaan toimintaympäristön muutoksiin ja haasteisiin.

Rantasalmen kunnan sekä vesi- ja viemärlaitoksen osalta keskeiset talousarvion 2025 luvut:

- Valtionosuudet 2,88 M€.
- Ulkoiset tuotot 3,54 M€
- Ulkoiset toimintakulut 13,47 M€.
- Vuosikate ennen poistoja ja arvonalenemisiä on 1,15 M€.
- Poistojen ja arvonalentumisten jälkeen tilikauden tulos 209 t€.

Vuoden 2025 investointien kokonaiskustannusesitys on kunta ja vesi- ja viemärlaitos yhteensä noin 2,11 M€, josta kunnan investointien

osuus on noin 1,09 M€ ja vesi ja viemärlaitoksen osuus noin 1,09 M€. Investoinnit rahoitetaan pääosin pitkäaikaisella lainalla.

Talousarvion laatimisen teknisissä syistä osa taulukoista voidaan toteuttamaan myöhemmin.

Liitteenä kunnanjohtajan talousarvio esitys vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Rainer Leskinen

**Päätösehdotus:**

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle talousarviota 2025 ja taloussuunnitelmaa 2025-2027 hyväksyttäväksi.

**Päätös:**

Kunnanhallitus päätti esittää liitteen mukaista muutettua talousarviota 2025 ja taloussuunnitelmaa 2025-2027 kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi. Hallintojohtaja voi tehdä talousarviokirjaan stilistisiä muutoksia.

KVALT 16.12.2024 § 117  
165/02.02.00/2024

Valmistelija

Kunnanjohtaja Rainer Leskinen, p. 040 501 9831 ja hallintojohtaja Jarkko Sanisalo, p. 040 674 3467

Yhteistyötoimikunta käsitteli talousarvion kokouksessaan 11.12.2024 § 58.

Liitteenä talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027.

**Päätösehdotus:**

Kunnanvaltuusto hyväksyy liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmavuosille 2025-2027.

**Päätös:**

Puheenjohtaja totesi, että talousarvioon on tehty yleiskeskustelussa kaksi kannatettua vastaesitystä ja niiden osalta on äänestettävä.

Vili Huupponen teki Marja Riitta Linnarannan kannattaman vastaesityksen kansalaisopiston määrärahan 10 000 € lisäyksestä. Vastaesityksestä äänestystulos: JAA 12 (pohjaesitys) - EI 7 (V Huupposen vastaesitys). Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen tulleen hyväksytyksi.

Marja Riitta Linnaranta teki Minja Lääperin ja Mauri Wessmanin kannattaman vastaesityksen 4H-yhdistykselle 3000 €:n lisäävustuksesta. Vastaesityksestä äänestystulos: JAA 13

(pohjaesitys) - EI 6 (MR Linnarannan vastaesitys).Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen tulleen hyväksytyksi.

Äänestysluettelot ovat pöytäkirjan liitteenä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmavuosille 2025-2027, sillä lisäyksellä, että Keskustan valtuustoryhmän ehdotuksesta Nuorten palvelujen Muut palvelut -menokohtaan päätettiin yksimielisesti lisätä 9 000 euroa.

---

#### Äänestystiedot

Kansalaisopiston 10t € lisäys (V.Huupposen vastaesitys): Jaa / Ei / Tyhjä

4H-yhdistykselle 3t€ avustuslisäys (M R Linnarannan vastaesitys) Jaa / Ei / Tyhjä